

Atque sequuntur eos, Baleares esse putantes.

Has postquam retinent Latio de litore vecti
Hastis suspendunt pugnam minitancia signa,
Atque tegunt fortes clypeis radiantibus artus,
Et stringunt rigidos totis conatibus enses.
Littora tota sonant ex rauca voce tubarum.
Indigenas quoscumque vident, capiuntque fugantque;
Hic Christicolae, Catalanensesque fatentur.
Turbatos volvunt Pisani pectore sensus,
Et positis armis, resident in litore tristes.
Inde Pyrena sibi postquam cognoscitur ora,
Mutant consilium, diversa pericla timentes,
Quod nec habetur ibi vento tutamen ab omni,
Transieratque simul vallata caloribus aestas.
Tunc ex consulibus Rolandi filius unus,
Cui genus, & sensus, clarum quoque Curia nomen,
Et civilis amor cum divitiis tribuerunt,
Mittitur ad Comitē cui Barchinon, atque Girunda
Subduntur, multasque regit pro viribus urbes,
Cui nomen Raymundus erat, qui laudis equestris
Fructus innumeros, clarosque patrauerat actus.
Hispanos cujus terror commoverat hostes.
Rolando genitus postquam pervenit ad ipsum,
Atque salutavit; Comitum clarissime, dixit,
Pisani populus Christi virtutibus auctus,
Ecce favente Deo partes devenit in istas,
Alterius verbis quod jam tibi forte relatum est;
Quod si causa monet, seu ditia castra videre
Te juvat, accelere Pisaniam visere classem,
Et sociare sibi belli sociumque, ducemque
Agmina nostra volūt, ferus & te provocat hostis;
Nam quem non moyeat Balearis sava tyranni
Fama, repercussus quae fines concutit orbis,
Et Latii populos, cunctosque perurget Achivos.
Nec dum sinierat Consul, cum plura paranti
Ille refert grates; faciat quoque prospera, dixit,
Omnia vestra Deus, vobis & in omnibus adsit,
Inque manus vestras communes praebeat hostes
Orbis, & in sanctae sortis nos congreget usus,
Ut faciamus ei quae sunt gratissima semper.
Nam contra nullos ego justius arma movebo.
Hic Christi servos multis cruciatibus arcent,
Atque meum litus faciunt cultore vacare.
Nam quos Blandensi positos in litore muros,
Templa, videtis, erant miris radiantia signis,
Quorum summa tegunt haederae, vel frondea vitis
Occulit, aut ficus, seu quilibet occupat arbor.
Pluribus in templis monachi cecidere per ipsos,
Atque sacerdotes, jugulis maculantibus aras.
At reliquos aetate viros, aut arte micantes,
Constituere suis duris servire catenis.
Vincla, labor, sitis, atque fames hos saepe necarunt,
Aut jus Machinētis, quos ponere triste coegit
In cervice jugum. Quem non dolor excitat iste?
Quod si forte Deus vobis concesserit, ut vos
Tanto possitis finem praebere labori,
Militiae Domini solatia quaeque paramus.
Collatisque ferum superemus viribus hostem.
Nuncia dictorum mox charta futura notatur,
Qua se militibus Christi promittit amicum,
Atque Pyrenae concedit singula terrae.
Tunc Ildebrandum donat, multumque precatur,
Ut sese Latii socio jungat amore.
Altera lux postquam cives conducit in unum,
Talibus alloquitur socios sermonibus Ape;
Quem gratae populus celebrabat munere linguae;
Quod Domini nutu disponitur, à ratione
Funditus humana cognoscitur esse remotum.
Vidimus ingentes fluctus, tonitrusque coruscus,
Credidimus subitos minitari fulgura ventos.
Mox Domini pietas pacatas reddidit undas
Equoreas nobis; vis est ea nempe Tonantis,
Nam pro velle suo mundanos destinat actus,
Arbitrioque pio causa dominatur in omni.

Tom. VI.

A Hanc pedibus nostris tribuit contingere terram,
Ut socias releveret divina remissio turbas.
Ergo viri docti dum litore stamus in isto,
Nos augere decet cuneos, felicia dici
Ut vero valeant non casto nomine castra.
Iamque Pyrenae Comitum solatia vobis
Auxiliante Deo possunt non parva parari.
Vos portare suos equites rogat ille ducentos,
Centum se propriis spondet gestare carinis.
Misit & hanc chartam; charta porrexit, & addit;
Istuc nos Dominus duxit, non nostra voluntas,
Qui famulatur ei bene speret, & indubitate
Quod vera nunquam fraudabitur utilitate.
Praeful abest, portumque tenet, qui distat ab isto
Per passus sex mille, reor: mittamus ad ipsum,
Et si dicta placent, tunc perveniamus ad actus.
Hisque peroratis placuerunt dicta quibusque.
Charta legi Comitum petitur, fractoque sigillo
Inspexit Lodoicus eam, legitque decenter.
Lecta placet cunctis, Comiti dant agmina laudes.
Sancti Felicis portum gens illa vocabat,
In quo Praeful erat: properans legatus ad ipsum
Vadit; sed Praeful recipit, firmatque loquelas.
Dimittunt blandas post haec cum turbine naves,
Atque petunt portum, sanctus quem Praeful habebat,
Cujus ad ingressum ventus pugnabat iniquus.
Ut portum tenere rates, & ceterus haberi
Coepit, & herbofo steterat jam conficio prato,
Optimus Antistes sanctae pietatis amator
Talibus Alphæos monuit memoranda loquelis:
C Sanguine vos proprio quos Christus ab hoste
redemit,
Ut veras spinas, veteres fugitote ruinas.
En sunt tres lapsus quibus extat Adā superatus.
Namque Deum perdit malē qui cupit, atque
superbit.
Et malē letatur cui gloria vana paratur:
Nascitur hinc odium, discordia, livor, & ira.
Ista movere queunt hominum praecordia dira.
Non valet esse bonus, vitiis qui subjacet istis.
Vincere nemo potest, quisquis superatur ab ipsis.
Pectora nam lacerant, sensusque trahunt, velut
hostes
Diripiunt, capiunt; ipsis vos claudite postes.
Non Domini genitum pro se tormenta tulisse,
Ast homines propter debent homines meminisse.
Hic minuit nostros langiores, atque reatus,
Tollit & hic poenas, cunctosque fugat cruciatus.
Pace Deum debent, & mentis simplicitate
Querere, non odiis homines, aut asperitate.
Qui pacem portant, caelo possunt habitare.
Debetis fratres cum toto cordis amore,
Si nec amatis eos, quos vos modo forte videtis,
De nondum visis mihi nunquam spem facietis,
Horum quisquis enim praesentes temnit amores,
Qualiter illorum poterit relevare dolores?
Pacis amatoris non est possessio parva,
Sydera namque tenet, pontumque; beatus & arva.
Postquam de Saulo Dominus sibi fecit amicum,
Sic nemo nostrum fratrem ducens inimicum,
Vera sit in nobis & non concordia falsa,
Si tuti vultis transire per aequora falsa.
Magna Dei virtus nostros ut terreat hostes,
Pax sua possideat nostros cum limite postes.
Interea vulgus pelagi terrore solutum
Murmurat, & patrias exoptat turpiter horas,
Inque duces stultas temptans agitare querelas,
Hostibus ommissis pariter remeare minatur.
His permotus ait Lucensis talia Fralmus:
Gaudet quisque Deum cui sunt cum prosperitate
Omnia, letatur cui congrua quaeque parantur;
Congrua namque reor socios & multiplicare,
Subsidioque viros proprii reperire laboris.

I 2

Qui